

[Tove Jørgensen]

Forholdene er kort sagt utilfredsstillende, og da vi ikke mener, at folketinget kan tage ansvaret for en udlægning af særforsorgen uden at tage stilling til behandlingsstandarden, har vi ønsket at rejse denne forespørgsel.

Jeg vil godt – selv om Ekstra Bladet ikke ligefrem er et blad, jeg normalt citerer – citere nogle spørgsmål, som bladet stillede i forbindelse med høringen:

»Hvorfor har man kun 2 aflastningshjem til 5.000 åndssvage? Hvorfor skal familier ødelægges, fordi de beholder deres barn hjemme? Hvorfor skal åndssvage leve på overfyldte, umoderne institutioner? Hvorfor skal åndssvage i spændetrøje, når det ikke er nødvendigt? Hvorfor har kun en tredjedel af alle voksne åndssvage deres eget værelse? Hvorfor skal åndssvage sidde på rad og række på lokummer uden sæde, døre og vægge? Hvorfor underbetales de åndssvage? Hvorfor må kun 50 pct. af dem beskæftiges? Hvorfor følger de ansvarlige ikke ombudsmandens henstilling om en forbedring af kårene på de store centralinstitutioner? Hvorfor bygger man ikke små beskyttede boliger til åndssvage? Hvorfor skal nogle voksne åndssvage puttes i seng kl. 18? Hvorfor må de ikke komme ud i frisk luft bare en time om dagen, som loven kræver? Hvorfor skal åndssvage behandles som menneskeaffald?«

Jeg skal på forespørgernes vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget pålægger regeringen

at opretholde åndssvageforsorgens målsætning vedrørende undervisnings- og oplæringspligt indtil det 21. år i den lovgivning, der er nødvendiggjort af forsorgens udlægning til amterne, og

at fastholde den standard, der var på de enkelte centre pr. 31. marts 1977 som minimum, hvilket indebærer en forhøjelse af åndssvageforsorgens budget med ca. 3,5 pct. i forhold til finanslovsforslag 1978,

går tinget over til næste sag på dagsordenen.«

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i forhandlingerne.

Grethe Philip (RV):

Jeg er efterhånden en lille smule desorienteret med hensyn til, hvad denne debat egentlig skal dreje sig om. Da vi hørte fru Yvonne Herløv Andersen tale, fik man indtryk af, at det, forespørgerne var interesseret i, var en drøftelse af de problemer, der drejede sig om de allerførste år, nemlig inden udlægningen bliver en realitet. Det kunne der for så vidt være rimelighed i at drøfte, men det fremgik nu ikke direkte af teksten.

Men da jeg senere har hørt andre af forespørgerne tale, har jeg fået et helt andet indtryk. Så har jeg rigtignok fået indtryk af, at det, man ville rejse, var i det hele taget en diskussion om standarder og normer for åndssvageforsorgen både nu og i fremtiden, og det er jo unægtelig en betydelig større og mere omfattende debat. Det ville egentlig være rart, om forespørgerne indbyrdes var blevet klar over, hvad det var, debatten i dag skulle dreje sig om.

Jeg skal på denne baggrund, og fordi vi jo meget snart skal have en debat på grundlag af ministerens lovforslag om udlægning, nøjes med nogle enkelte og lidt mere principielle bemærkninger. Jeg vil særlig tage nogle af de spørgsmål op, der drejer sig om, hvad det er, der nu i særlig grad brænder på i forbindelse med den udvikling, vi ser inden for åndssvageforsorgen, og også med henblik på de problemer, der opstår ved udlægningen.

Vi har i de senere år set, at åndssvageforsorgens børnehaver udtyndes, forstået på den måde, at der sker udmeldelser og mindre tilgang end tidligere, så antallet af børn i selve åndssvageforsorgens børnehaver går ned. Det må vel ses som et udtryk for, at forældrene hellere ser, at deres børn, hvis det overhovedet er muligt, optages i de almindelige børnehaver. Jeg synes, det er en god udvikling, for så vidt som jeg har et ønske om, at de åndssvage lige fra den tidlige alder så vidt muligt integreres i det almindelige samfund. Men det rejser naturligvis spørgsmålet, om de almindelige børnehaver er i stand til at optage de åndssvage børn på en forsvarlig måde.